

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Z.**, so sídlom v **B.**, zastúpeného JUDr. Ing. J. F., advokátom v **P.**, proti žalovanej **M. D.**, naposledy bývajúcej v **K.**, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom JUDr. Petrom Dudičom, zamestnancom Okresného súdu Košice – okolie, **o zaplatenie 522 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 286/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 6. novembra 2013 sp. zn. 1 Co 129/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 27. marca 2012 č.k. 36 C 286/2010-52 žalobu zamietol. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa v odôvodnení uviedol, že účastníci konania uzavreli 6. marca 2008 kúpnu zmluvu č. X., na základe ktorej si žalovaná u žalobcu objednala tovar bližšie špecifikovaný v kúpnej zmluve, ktorého cena po zľave bola určená na sumu 522 €. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu v pravidelných mesačných splátkach, pričom prvá splátka mala byť uhradená 13. marca 2008 a posledná 13. decembra 2008. Súd prvého stupňa poznamenal, že kúpna zmluva medzi žalobcom a žalovanou je tzv. konsenzuálnym kontraktom, ktorý účastníkov zaväzuje odo dňa jej uzavretia bez ohľadu na existenciu reálnych vzájomných plnení (t. j. dodania tovaru, resp. zaplatenia). Kúpna zmluva uzavretá v rámci podomového predaja má svoje špecifiká prejavujúce sa v kogentne upravenom oprávnení kupujúceho odstúpiť od zmluvy bez udania dôvodu do 7 pracovných dní po tom, čo mal dodávateľ tovar reálne dodať. Z týchto okolností potom vyplýva, že ak dodávateľ ešte nedodal spotrebiteľovi tovar a spotrebiteľ nezaplatil kúpnu cenu tovaru, ktorý mu má byť dodaný, je možné uplatniť si

právo na odstúpenie od zmluvy. Dodávateľ, ktorého po predvedení tovaru, bez toho, aby tovar poskytol do užívania spotrebiteľovi, spotrebiteľ už nekontaktuje, musí rozumne predpokladať, že spotrebiteľ si svoj prvotný záujem o ponúkaný tovar rozmyslel. Na základe toho súd prvého stupňa konštatoval, že ak je z konkrétnych okolností zrejmé, že žalovaná od kúpnej zmluvy odstúpila, zanikli aj všetky jej záväzky voči žalobcovi a teda aj povinnosť zaplatiť mu kúpnu cenu, preto nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 6. novembra 2013 sp. zn. 1 Co 129/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení poznamenal, že dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, aj keď z iných dôvodov. Uviedol, že na právny vzťah medzi účastníkmi konania sa vzťahuje ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Dohodnutú zmluvnú podmienku ohľadne úhrady kúpnej ceny považoval za neprijateľnú a teda aj neplatnú, keďže zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami žalovanej ako spotrebiteľky a žalobcu ako dodávateľa. Na základe toho odvolací súd vyvodil, že nárok žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny je nedôvodný. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca v zmysle ust. § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň poukázal na fakt, že rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Ďalej konštatoval, že vady konania uvedené v ust. § 237 O.s.p. sú porušením práva účastníka konania na spravodlivý proces, a toto právo v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky zaručujú okrem zákonov aj čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A 303-A) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03), podľa ktorej treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho zdôvodnenia súdneho rozhodnutia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd vrátil vec na ďalšie konanie odvolaciemu súdu, alebo podľa ust. § 243b O.s.p. rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil.

Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať 1. len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo 2. len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len

príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Predmetom dovolacieho konania je peňažné plnenie vo výške 522 €. Táto suma neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy platnej v čase podania žaloby na súde. Minimálna mzda v deň podania žaloby, t. j. 20. mája 2010 bola v zmysle nariadenia vlády č. 441/2009 Z.z. stanovená sumou 307,70 € a jej trojnásobok predstavuje sumu 923,10 €. Preto je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podľa uvedeného ustanovenia § 238 ods. 5 O.s.p. neprípustné.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na hore uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúci je záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanvej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať a k porušeniu práva na spravodlivý proces malo podľa jeho názoru dôjsť nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že táto námietka žalobcu nie je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozsudku. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ/ka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06).

V súvislosti s námietkou žalobcu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov vzniklo žalovanej (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2014

JUDr. Viera Petriková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová